

Advies over de voorstellen van opleidingsprofielen volwassenenonderwijs

Vlaamse Onderwijsraad

Kunstlaan 6 bus 6
BE-1210 Brussel

T +32 2 219 42 99
F +32 2 219 81 18

www.vlor.be
info@vlor.be

Wijs beleid door overleg

Adviesvrager: Hilde Crevits, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Onderwijs op 13 oktober 2015

Uitgebracht door de Raad Levenslang en Levensbreed Leren op 17 november 2015 met eenparigheid van stemmen.

Vorbereiding: commissie Volwassenenonderwijs op 22 oktober 2015 onder voorzitterschap van Gunther Degroote

Dossierbeheerder(s): Eveline Reusens

1 Situering

De Vlor geeft advies over de volgende voorstellen van opleidingsprofielen voor het secundair volwassenenonderwijs:

- Studiegebied auto:
  - Heftruckchauffeur
  - Reachtruckchauffeur
  - Fietshersteller
  - Mecaniciën bromfietsen en motorfietsen
- Studiegebied Handel:
  - Behandelaar luchtvracht en bagage
  - Magazijnier
  - Verhuizer
- Studiegebied ICT:
  - Start to ICT
  - ICT en administratie
  - ICT en sociale media
  - ICT in een educatieve context
  - ICT in een creatieve context
  - Webcontent
  - App-ontwikkeling
  - ICT besturingssystemen en netwerken
  - ICT programmeren
- Studiegebied Voeding:
  - Medewerker slagerij
  - Slager – spekslager
  - Slager distributie
  - Wild- en gevogelteslager
  - Bereider van vleesproducten (charcutier)
  - Vleesbereider
  - Vleesbewerker
  - Uitbener - uitsnijder

Voor enkele opleidingen wordt voorgesteld om ze in combinatie met de opleiding Aanvullende algemene vorming, op te nemen in de lijst van diplomagerichte opleidingen, met het oog op het behalen van een diploma secundair onderwijs.

Daarnaast wordt gevraagd om voor een aantal opleidingen verkorte modules, en voor andere opleidingen verlengde modules, te kunnen organiseren.

Samen met de adviesvraag ontving de Vlor de resultaten van de toets 'vormelijke criteria' die het departement Onderwijs en Vorming vooraf uitvoerde.

De Vlor adviseert de voorstellen van opleidingsprofielen conform de bepalingen van art. 24 van het decreet betreffende het Volwassenenonderwijs van 15 juni 2007. Volgens dat artikel bepaalt de Vlaamse Regering, op voordracht van de stuurgroep en na advies van de Vlaamse

Onderwijsraad, de opleidingsprofielen voor de basiseducatie en voor het secundair volwassenenonderwijs. Een opleidingsprofiel omvat ten minste:

- het minimale aantal lestijden van een opleiding;
- het aantal modules;
- het aantal lestijden per module dat in aanmerking genomen wordt voor de berekening van de financiering;
- de verdeling van de eindtermen, de specifieke eindtermen, erkende beroepskwalificaties of basiscompetenties over de modules binnen een opleiding.

Na het advies van de Vlor beslist de minister of zij de geadviseerde opleidingsprofielen al dan niet ter goedkeuring voorlegt aan de Vlaamse Regering. Na de definitieve goedkeuring van de opleidingsprofielen kunnen de inrichtende machten en het GO! deze concretiseren in leerplannen. Artikel 25 van het decreet Volwassenenonderwijs bepaalt dat de centra voor de organisatie van hun opleidingsaanbod uitsluitend de door de Vlaamse Regering goedgekeurde opleidingsprofielen hanteren.

De Vlor adviseert de voorstellen van opleidingsprofielen op basis van criteria die de Vlaamse Regering voor de goedkeuring van opleidingsprofielen heeft bepaald, aangevuld met enkele bijkomende elementen, zoals goedgekeurd op de Raad Levenslang en Levensbreed Leren van 10 september 2013.

1.1 Leeswijzer

De Vlor formuleert doorgaans alleen opmerkingen over een opleidingsprofiel als er in zijn ogen aanpassingen moeten gebeuren.

Voor het overige gaat de raad ervan uit dat de voorstellen:

- voldoen aan de wettelijke bepalingen van het decreet van 15 juni betreffende het volwassenenonderwijs of andere relevante regelgeving (criterium 1);
- afgeleid zijn van valabele referentiekaders of, bij ontstentenis daarvan, gevalideerd zijn door de sector (criterium 2);
- rekening houden met maatschappelijke tendensen (criterium 3);
- waar nodig, rekening houden met de noodzakelijke voorkennis van de cursist (criterium 4);
- gedragen worden door de centra en desgewenst door andere publieke opleidingsverstrekkers (criterium 5);
- rekening houden met de mogelijke gevolgen voor andere opleidingen of andere onderwijsniveaus (criterium 6);
- een haalbaar en aanvaardbaar aantal lestijden omvatten in relatie tot de basiscompetenties en/of eindtermen (criterium 7);
- nog voldoende ruimte laten voor de leerplanmakers (criterium 8).

2 Voorafgaande principiële opmerkingen

2.1 Geen voorafname op andere onderwijsniveaus

In de procedure voor dit advies wordt de Vlor gevraagd standpunt in te nemen voor dossiers in het secundair volwassenenonderwijs die mogelijk gevolgen hebben voor het voltijds en/ of

deeltijds leerplichtonderwijs, zonder zicht te hebben op de adviesvragen die voor dezelfde opleidingen nog zullen volgen voor deze onderwijsvormen.

De advisering van het opleidingsaanbod is immers geregeld naargelang het onderwijsniveau en de onderwijsvorm. Dat betekent onder meer dat de dossiers voor nieuwe opleidingen op verschillende momenten ingediend moeten worden, er verschillende stakeholders betrokken worden in de voorbereiding van de voorstellen en dat de opportuniteitstoets al gebeurd is voor de adviesvraag ofwel een onderdeel uitmaakt van de adviesvraag.

Ondanks de mogelijke gevolgen van de keuzes van dit advies voor het deeltijds en voltijds leerplichtonderwijs, kiest de Vlor ervoor om de opleidingsprofielen te adviseren volgens de geldende criteria. De standpunten die de raad in de huidige context inneemt over de opleidingsprofielen, zijn echter geen voorafnames op adviezen voor het opleidingsaanbod van andere onderwijsniveaus. De discussie over de hervorming van het secundair onderwijs woedt volop en er zullen keuzes gemaakt moeten worden over de invulling van het opleidingsaanbod, de zogenaamde matrix. De Vlor zal te gepasten tijde hierover advies uitbrengen.

Ook de adviezen over diplomagerichtheid in het secundair volwassenenonderwijs zijn geen voorafnames op adviezen over het opleidingsaanbod van het leerplichtonderwijs.

2.2 Transparant communiceren van onderliggende opleidingen en certificaten

Opleidingsprofielen gebaseerd op beroepskwalificaties van eenzelfde cluster bevatten vaak gemeenschappelijke modules. Het komt ook voor dat een opleiding integraal deel uitmaakt van een andere opleiding. Met het onderwijsdecreet XXV is een centrumbestuur dat onderwijsbevoegdheid bezit voor een opleiding waarvan andere opleidingen integraal deel uitmaken, sinds dit schooljaar gemachtigd om een certificaat van een onderliggende opleiding uit te reiken aan de cursist.¹

De Vlor adviseert de overheid een overzichtelijk en geactualiseerd totaalschema op te stellen, zodat zowel de cursist als het centrum op een toegankelijke en efficiënte wijze kunnen nagaan welke studiebewijzen uitgereikt kunnen worden. Op die manier hebben zowel de cursist als het centrum zicht op de onderliggende opleidingen en certificaten.

2.3 Verkorte modules voor specifieke doelgroepen

Er wordt gevraagd om bij bepaalde opleidingen verkorte modules te kunnen organiseren. Deze vraag moet het mogelijk maken om specifieke doelgroepen meer op maat te kunnen bijscholen. Zo kunnen bijvoorbeeld cursisten die over voorkennis beschikken in een verkorte moduletijd de nodige competenties verwerven, of kunnen cursisten die niet slagen voor een module in een verkorte tijd bijwerken wat ze nog niet beheersen (criterium 7).

De Vlor is voorstander van een aanbod dat tegemoet komt aan de effectieve noden van de cursist. Om die reden vindt hij het wenselijk dat er voor bijzondere doelgroepen kan afgeweken

---

¹ Decreet betreffende het onderwijs XXV, 19 juni 2015, art VI.10.

worden van het minimale aantal lestijden van een opleiding en geeft hij een **gunstig advies** op deze vraag. Bij de organisatie van dit aanbod moet wel bewaakt worden dat de samenstelling van een groep cursisten niet zo heterogeen wordt dat de kwaliteit van onderwijs bemoeilijkt wordt. Om dit ook in de praktijk te kunnen realiseren, vraagt de Vlor een financieringsregeling uit te werken die dit soort maatwerk ondersteunt.

3 Advies

3.1 Studiegebied Auto

In het opleidingsprofiel **Mecaniciens bromfietsen en motorfietsen** komt het aspect tuinmateriaal niet aan bod, in tegenstelling tot de bestaande opleiding Mecaniciens bromfietsen en tuinmateriaal. De sector werkt momenteel aan een afzonderlijke beroepskwalificatie Mecaniciens tuinmateriaal, waardoor dit opleidingsprofiel zich beperkt tot bromfietsen en motorfietsen. De Vlor vraagt daarom de bestaande opleiding niet op te heffen, in afwachting van een opleidingsprofiel Mecaniciens tuinmateriaal.

Daarnaast merkt de raad op dat er zowel in de basiscompetenties als in de te integreren kennis veel aandacht wordt besteed aan elektriciteit, maar dat elektronica niet aan bod komt. Toch is de kennis van elektronica, gezien de technische evoluties van vandaag, een belangrijk element. Door hier geen aandacht aan te besteden, vreest de raad dat het opleidingsprofiel snel kan verouderen. Hij is echter van oordeel dat het opleidingsprofiel nog voldoende ruimte laat voor de leerplanmakers om belangrijke klemtonen alsnog te integreren (criterium 8).

Aanvullend hierop is de raad tevreden dat er in het opleidingsprofiel **Fietshersteller** aandacht besteed wordt aan geavanceerde fietstechnologie (in de module geavanceerde fietstechnologie). De elektrische fiets is in opmars (criterium 3), maar ook die technologie verandert en vernieuwt voortdurend. De raad acht het niet ondenkbaar dat er in de toekomst nog bijkomende modules nodig zijn om voldoende aandacht te kunnen besteden aan de technologische evoluties. Wanneer zich dit voordoet, zal een actualisering van dit opleidingsprofiel zich opdringen.

De raad is van oordeel dat het voorgestelde aantal lestijden in verhouding staat tot de voorgestelde basiscompetenties (criterium 7). Op die manier krijgen cursisten voldoende tijd om de vereiste competenties onder de knie te krijgen en is het mogelijk de nodige aspecten van de huidige opleiding te integreren in deze opleidingen.

De raad nam ook de opleidingsprofielen **Heftruckchauffeur** en **Reachtruckchauffeur** door. In de logistieke sector wordt met meerdere (gelijkaardige) toestellen gewerkt. De raad vindt het terecht dat er gekozen werd voor deze twee toestellen, die de meest voorkomende (groep) toestellen zijn.

Besluit

De Vlor geeft een **gunstig advies** voor de voorstellen van opleidingsprofielen Heftruckchauffeur, Reachtruckchauffeur, Fietshersteller en Mecaniciens bromfietsen en motorfietsen, en gaat ermee akkoord dat het opleidingsprofiel Mecaniciens bromfietsen en motorfietsen wordt toegevoegd aan de diplomagerichte opleidingen.

3.2 Studiegebied Handel

Volgens het opleidingsprofiel **Behandelaar luchtvracht en bagage** moet de cursist beschikken over een luchthavenbadge om het relevant aandeel werkplekieren te kunnen realiseren. Hoewel zo'n badge aan strenge regels gebonden is en bestemd is voor personeel dat werkzaam is bij een luchtvaartbedrijf, is het ook mogelijk dit te bekomen voor een cursist in opleiding.

De raad heeft geen opmerkingen bij de andere opleidingsprofielen.

Besluit

De Vlor geeft een **gunstig advies** voor de voorstellen van opleidingsprofielen Behandelaar luchtvracht en bagage, Magazijnier en Verhuizer.

3.3 Studiegebied ICT

De raad merkt op dat dit een studiegebied is dat erg onderhevig is aan snelle technologische ontwikkelingen. De ontwikkeling van voorliggende opleidingsprofielen hebben een tijd op zich laten wachten, waardoor er bezorgdheid ontstaat dat het ontwikkelingswerk alweer achterop loopt op de snel evoluerende trends.

De Vlor is tevreden te lezen dat de opleidingsprofielen voldoende ruimte laten voor de leerplanmakers om in te spelen op nieuwe technieken (criterium 8). Hij gaat ook akkoord met het gekozen referentiekader *DIGCOMP A Framework for Developing and Understanding Digital Competence in Europe*, dat de ICT-competenties ordent in informatie, communicatie, contentcreatie, veiligheid en probleemoplossing en elke competentie vervolgens omschrijft in drie opeenvolgende beheersingsniveaus *foundation, intermediate, advanced*. De raad is ervan overtuigd dat dit referentiekader een goede basis vormt voor de bijscholing van de nodige geletterdheidscompetenties.

Besluit

De Vlor geeft een **gunstig advies** voor de voorstellen van opleidingsprofielen Start to ICT, ICT en administratie, ICT en sociale media, ICT in een educatieve context, ICT in een creatieve context, Webcontent, App-ontwikkeling, ICT-besturingssystemen en netwerken en ICT programmeren. Hij gaat er ook mee akkoord dat de opleidingsprofielen ICT en administratie, ICT programmeren en ICT-besturingssystemen en netwerken worden toegevoegd aan de diplomagerichte opleidingen.

3.4 Studiegebied Voeding

De Vlor heeft vernomen dat er bij de ontwikkeling van voorgestelde opleidingsprofielen geen problemen naar boven zijn gekomen. Ook de raad heeft geen opmerkingen bij wat voorligt. Hij gaat ook akkoord met de mogelijkheid om verlengde modules te organiseren voor specifieke kansengroepen. Zoals hoger aangehaald, is de Vlor voorstander van een aanbod dat tegemoet komt aan de effectieve noden van de cursist.

Besluit

De Vlor geeft een **gunstig advies** over de voorstellen van opleidingsprofielen Medewerker slagerij, Slager – spekslager, Slager distributie, Wild- en gevogelteslager, Bereider van vleesproducten (charcutier), Vleesbereider, Vleesbewerker en Uitbener–uitsnijder. Hij gaat er ook mee akkoord dat de opleidingsprofielen Slager–spekslager en Wild- en gevogelteslager worden toegevoegd aan de diplomagerichte opleidingen.

Tot slot geeft hij een **gunstig advies** voor de organisatie van verlengde modules in samenwerking met VDAB voor specifieke kansengroepen.

Eveline Reusens
secretaris Raad Levenslang en Levensbreed Leren

Bavo Van Soom
voorzitter Raad Levenslang en Levensbreed Leren